

kun det, er Gns Modersmaal. Det kan nu være meget interessant, men hvis denne Udvikling griber om sig, hvis det blev almindeligt, at Dantf skulde læres i Skolerne efter enhver Gns Dialekt, er jeg bange for, at vort Sproggebet, der allerede ikke er meget stort, skal opløse sig i en Mængde Distrikter for hver Dialekt og tilsidst i babylonisk Forvirring. Saalænge man holder Døren lukket for disse Værdomme, kunde man, som sagt, ikke se rigtigt, hvad der foregik, man havde kun en Fornemmelse deraf, men nu doceres det ogsaa ved Lærermøder og Skolemøder som Noget, der bør stræbes hen til, at Modersmaalet skal tales og naturligvis altsaa ogsaa skrives efter hver Gns egen Skik og Brug, og jeg skulde tage meget feil, om ikke den samme Værdom har gjort sig gjældende her i denne Sal. Thi, naar jeg for Exempel hører det ærede Medlem her foran for Ribe Amts 3die Valgkreds (Busk) tale, har jeg tidt forundret mig over, hvad det egentlig var for et Sprog, han talte. Jeg har færdeses meget blandt Syder, jeg har baade under Krigen i 1848—50 og 1864 havt Husset fuldt af indvarterede Syder i længere Perioder, og jeg har desuden baade reist og opholdt mig i mange Egne af Jylland og altsaa havt megen Leilighed til at høre Sydsk tale, men ingensinde har jeg hørt den Dialekt, som det ærede Medlem taler, og jeg har derfor spurgt mig selv, om det ikke skulde være en Art Friskolejydsk, som det ærede Medlem taler. Det er nu ganske vist saa; at, naar vi samles her fra alle Egne af Landet, maa Enhver tale med sin tilvante Dialekt, Bornholmeren maa tale Bornholmsk, Syden Sydsk og Fynboen Fynsk; det kan ikke være Andet, og det kan heller ikke give Anledning til Anstød, men, hvis vi Alle vilde gjøre os Umage for at tale det Almuesprog, der er almindeligt i den Egn, hvor vi bo, vilde det snart komme til, at vi ikke ville kunne forstaa hverandre. Og hvad vilde Følgen blive, dersom dette Princip ogsaa skulde overføres i Skriftsproget? Hvorledes vilde det ærede Medlem her foran for Exempel stave de Ord, han udtaler her? (Busk: Maa jeg bede om Ordet.)

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlems Undersøgelse paa dette Punkt bliver rettet temmelig personligt mod en Kollega.

N. Andersen: Jeg har ment, at dette stod i Forbindelse med Friskolepørgsmaalet.

Formanden (Krabbe): Det er heller ikke det, jeg bestrider; min Bemærkning var, at det ærede Medlems Undersøgelse af dette Punkt rettes temmelig personligt imod en Kollega.

N. Andersen: Om Forlæelse, jeg hørte ikke den ærede Formands Udtalelse første Gang.

Jeg er nu færdig med, hvad jeg har at sige til det ærede Medlem her foran, og det ærede Medlem har jo bedet om Ordet, saa jeg glæder mig til at høre hans Tilsvaer. Det er disse Bemærkninger, jeg har fundet mig foranlediget til at gjøre angaaende Friskolernes Virksomhed, og jeg mener, at det deraf nogenlunde maa være fremgaaet, at det ikke var aldeles overflødig, at der ogsaa blev ført Tilsvaer med Lærernes Virksomhed i Friskolerne, dersom man ikke skal komme ind paa altsaa store Afveje. Endelig kom igaar det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds (S. Holm) og ligesom godtgyorde, at han ikke hørte til de Galdbannede, thi han tog Ringene ovenfra med den fulde Dannelses hele Skin. Han lagde ikke Skjul paa, at Skolerne ogsaa havde en politisk Side, og at det maasse ikke var den mindst betydelige Side ved Friskolerne, den politiske. Det kan gjerne være, at det er det, som Friskolerne ikke lægge mindst Vægt paa, at Børnene kunne ligesaa Smaa af blive oplærte i en vis bestemt Retning. (S. Holm: Det har jeg ikke sagt et Ord om!) Jo, det veed Gud, det ærede Medlem gjorde, jeg skrev det med det Samme, og det vil ogsaa vise sig, naar Tidenden foreligger. (Modsigelse.) Det ærede Medlem sagde, at Skolen har en politisk Side, og jeg er ogsaa tilbøielig til at tro det; ogsaa af den Grund kunde det altsaa maasse være ret formaalstjenligt at føre et Tilsvaer med disse Friskoler. Jeg veed ikke, om det ærede Medlem ogsaa vil benegte, at han sammenlignede Skolelærernes nuværende Lønningssmaa med Opkrævningen af en Hundeskat over hele Landet? Gjorde det ærede Medlem heller ikke det? (S. Holm: Jo!) Ja, det mente jeg jo nok, ellers maatte min Forummelse have slaet mig mærkelig feil. Altsaa, det ærede Medlem sammenlignede Lærernes Lønningssmaa med en Skat, opkrævet over hele Landet til at føde alle Hunde med. Denne Lignelse er virkelig meget fin, og da den er fremsat af et heltstuberet Medlem, antager jeg, at den ikke er fremsat hen i Veir og Vind, men har sin fulde Betydning. Jeg veed nu ikke, om det ærede Medlem vil drage Sammenligningen videre til mellem Skolelærere og Hunde? (Stemmer: Sammenligningen er ogsaa brugt idag af Andre!) Ja, i en Gjengivelse af det første Medlems Udtalelse, det kan jo ikke være Andet (Bernsten: Sammenligningen er „Fædrelandets“!) Jeg kjenner den kun fra det ærede Medlem. — Hvad nu angaar Forslagets Udsigter her i Thinget, saa er der jo ganske vist, efter hvad der er passeret ifjor, just ikke noget saa særdeles stort Haab om at faae Forslaget gennemført iaar. Saaledes som Forslaget blev behandlet ifjor, forekommer det mig, at Stillingen var den, at der var Nogle, der i det Væsentlige vare for Forslaget med enkelte mindre Forandringer, medens der var Andre, som principielt vare imod det, og det var da navnlig Folk fra samme Side som